

การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนในศูนย์การศึกษาานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม

An Action Research To Develop Teachers' Potential in conducting Classroom
At Nathom District Non-Formal And In Formal Education Center
Nakhon Phanom Province

ชาญชัย นาครีหม *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชยา ภาวะบุตร **

ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและ 3) ศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) ดำเนินการเป็น 2 วนรอบ กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นครูผู้สอน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ สังเกต แบบนิเทศภายใน แบบประเมิน แบบตรวจผลงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้
 - 1.1 สภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัยตลอดจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม
 - 1.2 ปัญหา การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีปัญหาในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ เนื่องจากการใช้เวลามาก และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินการนิเทศ การวิจัยครั้งนี้ใช้การนิเทศ 2 วิธี คือ การนิเทศภายใน และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ
3. ผลการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปรากฏว่าดังนี้
 - 3.1 ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 70 .00$) โดยมีร้อยละความก้าวหน้า 13.00
 - 3.2.1 ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมจากการนิเทศภายในในวงรอบที่ 1 พบว่าอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.78$)
 - 3.2.2 การนิเทศภายในเพื่อติดตามการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ในวงรอบที่ 1 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และหาแนวทางการแก้ปัญหาได้โดยการจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน ชุดการสอน แบบฝึกเสริมทักษะการพัฒนาแผนการสอน

คำสำคัญ : พัฒนาศักยภาพครู, วิจัยในชั้นเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ สามารถพัฒนานวัตกรรมการสอน มีการทดลองการใช้นวัตกรรมกับนักศึกษาและบันทึกผลเป็นระยะๆ แต่ผู้ร่วมวิจัย ส่วนใหญ่วิเคราะห์ข้อมูลยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษาอย่างไม่สละสลวย การสรุปผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การดำเนินการนิเทศแบบชี้แนะ ในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษาอย่างสละสลวยขึ้น การสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.3 การประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในวงรอบที่ 1 พบว่า การเขียนรายงานการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.09$) ในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.66$)

3.2.4 การเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ของกลุ่มผู้วิจัยในวงรอบที่ 1 มีความสมบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.66$) ในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.56$)

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate the current conditions, and problems of teachers' potential in conducting classroom research, 2) establish guidelines for developing teachers' potential in conducting classroom research, and 3) examine the teachers' potential in conducting classroom research after the implementation of the proposed intervention the targeted participants were 5 teacher of nathom district non-formal and in formal education center nakhonphanom province. The research instruments were test, interview forms, observation forms, supervision forms, assessment forms, and product assessment. The statistics used in analyzing data were: mean, percentage, and standard deviation. Data triangulation and descriptive statistical analysis were employed. The research employed two cycle of a four stage action research process of planning, action, observation and reflection.

The findings of this study were as follows:

1. The effects of investigation of the current states and problems of doing the classroom research of indicated that: The states of doing classroom research revealed that the teachers encountered a lack of knowledge and understanding about classroom research ranging from designation of the research problems, construction of hypothesis, design of research to the construction of tools or innovation. The problem of conducting classroom research revealed that the teachers obtained research report with writing particularly the formal classroom research since it was time consuming. In addition, the shortage of experts to check the completion and correctness of the researches existed.

2. The guidelines to develop the teachers' potentiality in conducting classroom research included: A workshop. Supervision application comprising internal supervision and coaching supervision.

3. The effects of the development of the teachers' competency in conducting classroom research showed that:

3.1 The effects of the workshop indicated that the co-researchers gained knowledge and understanding about classroom research at the satisfactory level of 70.00 and with Percentage of Progress of 13.00.

3.2 The effects of the supervision implementation were:

3.2.1 The abilities in doing classroom research through supervision, in the second spiral, were at the high level 3.78 in general.

3.2.2 The internal supervision to monitor the use of classroom research procedure, method development or innovation, application of methods or innovation in the first spiral indicate that the coresearchers could analyze the learners individually and find means to solve the problems. In structural materials, instructional packages, drills in practicing to enhance skills to develop lesson plans were included. The use of various teaching techniques could develop the instructional innovation. The innovation was applied with the students periodically. However, the problem faced was that the co-researchers analyze data incorrectly and incompletely. The language employed was not sophisticated enough. The conclusion of the research was not consistent with the objectives. Through coaching supervision in the second spiral, it was found that the co-researchers could analyze data correctly and completely and completely. The language used was more delicate and sophisticate. In addition, the conclusion of the research was consistent with the purpos.

3.2.3 The evaluation of the co-researchers' report writing in the first spiral was at the high level (4.09). In the second spiral, the research report writing of the co-researchers was at the highest level (4.66)

3.2.4 The co-researchers' research report writing, in the first spiral, was complete at the high level (3.66). In the second spiral, the perfection of the research report writing was at the highest level (4.56).

Keywords : Research To Develop Teachers' Potential in conducting Classroom.

ภูมิหลัง

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และมาตรา 30 ยังบัญญัติอีกว่า “ให้สถานศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หน้า 6)

ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งจัดทำโดยครูถือว่าเป็นงานวิจัยที่เอื้อประโยชน์โดยตรงต่อการช่วยเหลือผู้เรียนในความรับผิดชอบของตน รวมทั้งมีประโยชน์ทางอ้อมในการเพิ่มวิทยฐานะหรือประกอบการพิจารณาความดีความชอบต่างๆ อีกด้วย แต่ทั้งนี้ยังคงมีปัญหาที่สำคัญที่สุดประการเดียว คือครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเท่าที่ควร (พิสนุ พงศ์ศรี.2549, หน้า 2) และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูในปัจจุบันพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการทำวิจัยและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก โดยมีการทำกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยแบบแยกส่วนซึ่งทำกันในกลุ่มครูเพียงส่วนน้อย มีการทำกิจกรรมการเก็บข้อมูลวิจัยเป็นข้อมูลเฉพาะกิจ เวลาของครูส่วนหนึ่งจึงหมดไปกับการทำวิจัย เวลาที่อุทิศให้กับการสอนก็ลดน้อยลง จนทำให้การเรียนการสอนในชีวิตประจำวันของครูและนักเรียนได้รับผลการทบ ทำให้ทำการสอนได้ไม่เต็มที่ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 3-10)

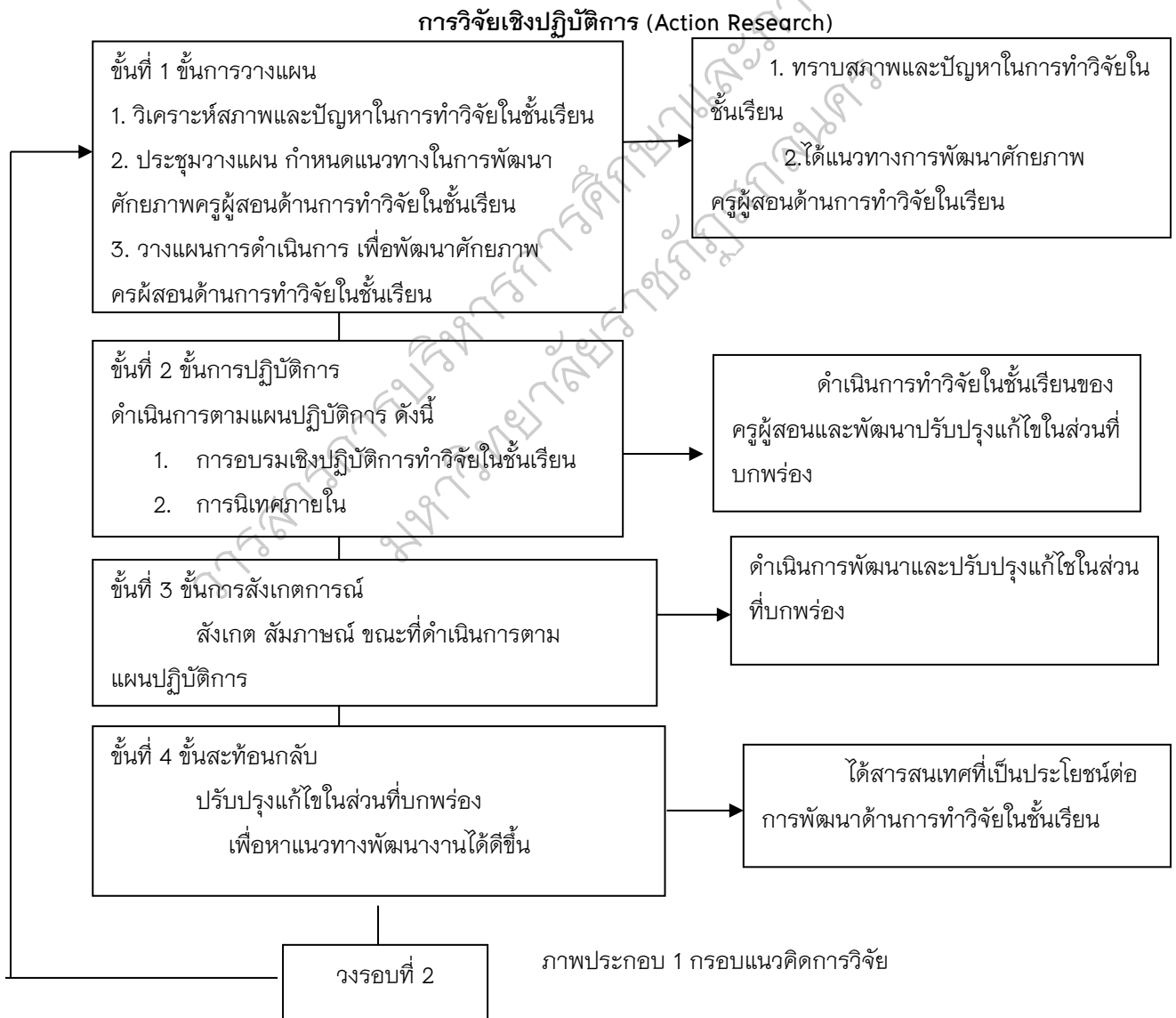
ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนจึงได้จัดทำการศึกษาเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนอง จังหวัดนครพนม โดยนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ทันที่วงที่ อีกทั้งครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเองได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์ 4) การสะท้อนกลับ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองมะโมง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2555 จำนวน 5 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองมะโมง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย วิทยากร จำนวน 1 คน และผู้นิเทศ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือวิจัย

1.1 แบบทดสอบ

1.2 แบบสอบถาม

1.3 แบบสังเกต

1.4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.5 แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.6 แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

1.7 แบบบันทึกแบบมีโครงสร้าง

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. วิธีรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1.1) จากการทดสอบ วัดความรู้ก่อนการอบรม (Pre-test) และวัดความรู้หลังการอบรม (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน 2.2) แบบสังเกต 2.3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน แบบสัมภาษณ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์การทดลองภายใน แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบบันทึกการตรวจผลงาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 2.1) ร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต 2.2) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบ 2.3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

1.1 สภาพ การวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย ตลอดจนจนจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม ถึงแม้ครูบางคนเคยผ่านการอบรมและส่งรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นรายงานการวิจัยชั้นเรียนแบบไม่เป็นทางการและการทำการวิจัยมีแหล่งข้อมูลในการศึกษาน้อย

1.2 ปัญหา การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ตัวครูเองมีปัญหาในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ เนื่องจากต้องใช้เวลาอย่างมาก และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของการวิจัย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการในการแก้ปัญหา การเขียนรายงานการวิจัย และการสรุปหรือเผยแพร่ผลงาน พบว่า กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม วิทยากรมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้วยเทคนิควิธีที่เข้าใจง่าย ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ทราบรายละเอียดของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีแนวทางหรือขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร มีกิจกรรมให้ผู้รับการประชุมได้ฝึกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดหัวข้อการทำวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบและการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

2.2 การดำเนินการนิเทศในการวิจัย ดังนี้ ใช้การนิเทศ 2 วิธี คือ การนิเทศภายใน และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น เห็นได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการครูได้คะแนนเฉลี่ย 11.40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 57.00 หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ย 14.00 คิดเป็นร้อยละ 70.00 (ระดับดี) มีร้อยละความก้าวหน้า 13

3.2 ผลการนิเทศภายใน

3.2.1 ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมจากการนิเทศในครั้งนี้ที่ 1 พบว่าอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.78$) ด้านชื่อเรื่องที่ทำวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 4.20$) ด้านบทนำโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.66$) ด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.35$) ด้านวิธีดำเนินการโดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.80$) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.50$) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 3.78$) ผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจจึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพิ่มมากขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{x} = 4.20$)

3.2.2 การติดตามการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม และนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้เป็นการนิเทศ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนในวิชาที่ผู้

ร่วมวิจัยแต่ละคนสอน โดยได้รวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และผู้ร่วมวิจัยมีวิธีการในการแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน ชุดการสอน แบบฝึกเสริมทักษะการพัฒนาแผนการสอน การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ สามารถพัฒนานวัตกรรมการสอนได้เป็นอย่างดี มีการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักศึกษาและบัณฑิตที่ผลเป็นระยะๆ และผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องสมบูรณ์ ใช้ภาษาสละสลวยขึ้น การสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.3 การประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้ร่วมวิจัยเป็นการนิเทศครั้งที่ 3 พบว่า การเขียนรายงานการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.09$) ในภาพรวมของส่วนนำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.35$) ในภาพรวมของส่วนเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 3.90$) ในภาพรวมของส่วนอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.00$)

จากการสรุปผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนาทม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในและการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการศึกษาปรากฏผล ดังนี้

1.1 สภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัย การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย ตลอดจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม ถึงแม้ครูบางคนเคยผ่านการอบรมและส่งรายงานการวิจัยในชั้นเรียนมาแล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นรายงานการวิจัยแบบไม่เป็นทางการและการทำวิจัยมีแหล่งข้อมูลในการศึกษาน้อย

1.2 ปัญหา การทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ตัวครูเองในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการเนื่องจากต้องใช้เวลา และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของงานวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม วิทยากรมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้วยเทคนิควิธีที่เข้าใจง่าย ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ทราบรายละเอียดของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีแนวทางหรือขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร มีกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการประชุมได้ฝึกปฏิบัติพัฒนาตนเองทำให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 การนิเทศภายใน การนิเทศภายในเพื่อติดตามผลเป็นแนวทางที่ดีและมีประโยชน์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศแบบให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 2 เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหา โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยกลุ่มผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัยให้การแนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้กลุ่มผู้นิเทศชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนาทม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม พบว่า จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน 11.40 คิดเป็นร้อยละ 57 แต่หลังจากได้รับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น คือ 14.00 คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน มีความก้าวหน้าในการพัฒนาการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพิ่มมากขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนในวิชาที่ผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนสอน โดยได้รวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และผู้ร่วมวิจัยสามารถพัฒนาวัตกรรมการสอนได้เป็นอย่างดี มีการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักศึกษาและบัณฑิตที่ผลเป็นระยะๆ การสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากการสรุปผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนาทม สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ สามารถพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้มีคุณภาพสูงขึ้น ครูเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา ดังนั้นจึงควรนำรูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะไปใช้ในการนิเทศในด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้อาชีพหรือนำไปนิเทศการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้แก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแล้ว ควรนำวิธีอื่นๆ เช่น การศึกษาคูงาน การศึกษาเอกสารทางวิชาการมาใช้ในการพัฒนาครู

2.2 ควรพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

ศูนย์การศึกษาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองม (2555). รายงานผลการ

ประเมินภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2553. นครพนม : ศูนย์การศึกษาการศึกษานอก

ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองม.

สุวิมล ว่องวาณิช.(2543).แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ใน

บทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา หน้า 1 กรุงเทพฯ:

คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร